

Szerkesztői iroda:

Kassa, Kovácsutca 15. sz.
 hová a lap szellemi részét
 illető közlemények küldendők.

Kéziratok vissza nem
 adatnak.

Csak bérmentes leveleket
 fogadjunk el.

Semmit sem közlünk, ha
 nem tudjuk, kitől jön.

SZÍNHÉZSÉZETI

KÖZLÖNY

A vidéki színház érdekeit képviselő hetilap.

Megjelenik minden vasárnap.

Felolvas szerkesztő: Báthory Románcsik Mihály.

Kiadóhivatal:

Kassa, Kovácsutca 15. sz.
 hová az előfizetési díjak
 küldendők.

Előfizetési feltételek:
 melyben házhoz hordva, vagy
 vidékre postán k...
 Egész évre... 6
 Fél évre... 3
 Negyed évre... 1
 Két óra... 1
 Egy óra... — frt 50 kr.

Előfizetések bármely nap
 tól elfogadtnak.

Nyit-tér soronként 15 kr. A
 nyit-tér díjak előre fizetendők

A rendkívüli színház-kongresszus Budapesten.

Ezen rendkívüli kongresszus iránt szerfölött nagy volt az érdeklődés a vidéki színház körében és pedig azért, mert első és mindenestre legfontosabb tárgyát a központi iroda megalkotása képezte. — A törvényhozás által megszavazott orsz. színházeti segély, a központi irodára fordítandó 5000 frt abba a helyzetbe hozta vidéki színházunkat, hogy immár országos központi kormányservezetet alkothatott és országos jellegének a nemzeti színház és népszínház teljes személyzete beléptével megpecsétlését nyerte meg.

A színházak közgyűlése május 17-én délelőtt 10 órakor vette kezdetét Budapesten, a megyeház nagytermében. A tágas terem csaknem egészen megtelt részben a színház-képviselőkkel, részben pedig a vidéki színházvezetőkkel és az ügy iránt érdeklődő színházakkal. A központi iroda az alapszabályok értelmében választás útján volt megalkotandó. Választás alá estek: az igazgató, titkár, pénztáros, könyvelő. Természetes dolog, hogy a választás előzményei a színház-kongresszuson is ép olyan mozgalmasak voltak, mint akár a megyei restaurációnál.

Ribáry József miniszteri tanácsos, mint a színház-egyesület központi igazgató tanácsának elnöke, délelőtt 10 órakor nyitotta meg a tanácskozást és szép beszédben emlékezett meg Bulovszky Gyula érdemeiről, a színház-egyesület irányában.

A boldogult halála előtt az utolsó percekben is megemlékezett az egyesületről. Meghagyta ugyanis fiának, hogy a színház-egyesületnek 1000 frtot fizessen ki, úgy hogy az tökéletesse, mindaddig, míg kamataival 2000 frtra emelkedik. Ez összeg kamatai azután egy magyar keresztény elaggott színházsegélyezésére fordíthatnák. (Eljenzés).

Ribáry József elnök ezután felkérte a képviselőket, hogy a megalakulás munkáját teljesítsék. Először is az igazgatóknak kell megtörténni. Ennek eszközésére öttagu bizottságot küldött ki a közgyűlés. A bizottság tagjai lettek: Takács, Gerőfi, Szathmáry, Aradi és Sz. Németh. Az igazgatóbizottság hozza látott munkájához. Az elnök addig a közgyűlést felfüggesztette.

Az igazoló eljárás befejeztével az elnök felkérte a közgyűlést, hogy a tanácsok vezetésére elnököt, két alelnököt s két jegyzőt válasszon. Elnökül Ribáry Józsefet, alelnökül Feleky Miklóst és Ördry Lehel, jegyzőkül Mártonfi és Balassát választották meg.

Elnök ezzel megalakultnak jelenté ki a kongresszust.

Tárgyalás alá vették a beérkezett kérvényeket, s azokat el is intézték. Faludi Vilmos volt aradi színház és festő, ki az ottani színház égése alkalmával az ablakból leugrott s megsérült az egyesülettől segélyt kér s kérvényét azzal indokolja, hogy a szenvedett sérülés következtében munkaképtelenné vált. A kongresszus, némi vita után, melyben fölhozták azt, hogy Faludit Arad város közönsége igen nagylelkűen segélyezte s a baleset után több oldalról kapott pénzbéli segítséget — kimondta, hogy Faludinak csak az esetre fog pénzbéli segélyt megszavazni, ha munkaképtelenségét hitelesen igazolja.

Kétszeri József színházvezető és neje az egyesülettől egyenkint 180 frt évi segélypénzt kaptak. Kétszeriné nem régebben meghalt s most férje az iránt folyamodott, hogy az eddig nejeének adott összegét ezután szintén neki utalványozzák ki. A kongresszus némi vita után e kérelemnek helyt adott s jövőre Kétszeri József kapja az egész 360 frtnyi segélyt.

Szabó Károly agg színház, a ki 50 éven át élt a viszontagsággal teljes pályán, szintén segélyt kér. A kongresszus az agg féfinak 360 frt évi segélypénzt szavazott meg. Néhány jelentéktelen kérdés elintézése után a délutáni ülés tárgyaló kitért választások előkészületeit tették meg s azután az elnök felolvaslta az ülést.

Második ülés.

(Május 17. délután 4 órakor.)

A ma délután folytatólag tartott ülést 4 órakor Feleky Miklós alelnök nyitotta meg. A délelőtti ülés jegyzőkönyvének felolvasása közben érkezett meg Ribáry József elnök, kit a jelen voltak éljenzéssel fogadtak. Ezután az igazolóbizottság újra megvizsgálta a szavazati joggal bíró képviselők névsorát s úgy találta, hogy Nyéki igazgató, a ki a gyűlésbe két képviselőt küldött, csak egy szavazati joggal bír, mitűn bejelentése szerint társulatának csak 16 tagja van, az az állítását pedig, hogy a társulat most 22 tagból áll, semmivel sem igazolja.

Feleky Miklós alelnök jelentette a közgyűlésnek a verifikáló bizottság ama véleményét, hogy a felhozott indokok alapján Nyéki társulatának két képviselője: Persai és Sütes Gyula közül csak egyik és pedig az, a ki első helyen van említve, tehát Persai bir szavazati joggal.

Hosszabban tartott ugyancsak zajos vita támadt Feleky Miklós kijelentése után, melyet az első pillanatban hangos derűséggel fogadtak. Többen hozzászóltak a kérdéshez, még pedig nem a legnyugodtabb parlamentális modorban, a menyinyiben egyszerre hárman is beszéltek. Persai kijelentette, hogy azon az alapon, melyet az elnök kijelölt, nem hajlandó megtartani szavazati jogát. Az meg fokozta a zavart és növelte a zajt. Végre Ribáry elnök szavazásra bocsátotta a kérdést s felállással a nagy többség elhatározta, hogy a Nyéki által felküldött mindkét képviselő szavazati joggal bír.

Ezután megkezdődött a választás a központi iroda tisztviselői állására; először az igazgatói állásra.

A központi igazgatótanács május 16-án tartott ülésében a jelentkezők közül a következőket kandidálta: Bényei István, Beódi Károly, Ditrői Mór. Beadott összesen 92 szavazat. Ebből kapott Bényei 46-ot, Beódy 26-ot, Ditrői 20-at. Mint-hogy az alapszabályok abszolút többséget kívánnak, Bényei és Beódy közt szűkebb körű új választás volt; ennél kapott Bényei 58 szavazatot, Beódy 34-et, s így a központi iroda igazgatójává általános többséggel Bényei Istvánt választották meg.

A titkári állásra jelölve voltak: Vedress, Nádor Béla és Verő, a pénztárnokságra: Szuper Károly, Fogarassy és Kápolnay János. Titkárnak Vedress Gyulát, a pénztáros állásra pedig közfelkiáltással Szuper Károly eddigi pénztárost választották meg.

Következett a könyvvezető választása. Erre az állásra a központi igazgató tanács következőket kandidálta: Kovács István, Mészáros Kálmán, Nádor Béla. A szavazásnál beérkezett összesen 88 szavazat; ebből kapott Kovács István 43-at, Mészáros Kálmán 31-et és Nádor Béla 14-et. Abszolút többsége egyiknek sem lévén, Kovács és Mészáros közt szűkebbkörű választás volt, melynél kapott Kovács 46 szavazatot, Mészáros pedig 30-at. E szerint könyvvezetőnek általános többséggel megválasztották Kovács Istvánt.

Ezzel a választási aktus véget ért.

Ribáry József elnök azt óhajja a közjó érdekében, hogy a megválasztottak mielőbb elfoglalják állásaikat, azonban minthogy az igazgatóválasztásnál elesett az, a ki ezt a hivatalt eddig nagy buzgalommal töltötte be, a privát érdekek kiegyenlítése, valamint a méltányosság szempontjából óhajja, hogy bizza a gyűlés a központi igazgatótanácsra annak az időpontnak meghatározását, hogy Bényei mikor foglalja el és Ditrői mikor hagyja el az igazgatói hivatalt.

A gyűlés egyhangulag helyeselte az elnök elvi álláspontját. Bartha László indítványára a gyűlés egyhangulag jegyzőkönyvi elismerést szavazott Ditrői Mórnak, a ki ép a legnehezebb körülmények között, a szervezés korszakában teljesítette az igazgatói hivatalos kötelességeit; s tette ezt igen kevés anyagi haszonért, ép oly nagy buzgalommal és lelkiismeretességgel.

Ezután felolvasták a népszínház tagjainak kérvényét, melyben kijelentik, hogy belépnek az országos színház-egyesület összes kötelekébe, de

kérik azt, engedje meg nekik a közgyűlés, hogy az egyesület iránt való eddigi összes hátralékos, úgy mint folyó kötelezettségeiknek törleszthesse 1884. évi decz. 31-ig terjedjen.

Mindenestre örvendetes jelenség a népszínház tagjainak csatlakozása s a kongresszus el is fogadta ajánlataikat, egyedül azt kövte ki, hogy a hátralékos összegek után 6 százalék kamatokat fizessenek.

Eőry Gusztáv a népszínház igazgatójának megbízásából jelenti, hogy a népszínház igazgatója a mai napon 50 frttal az egyesület alapító tagjainak sorába lépett.

A jelentést éljenzés közt vették tudomásul.

Nagyobb vitát idézett elő Solymossy Eleknek, a népszínház tagjának kérvénye, Solymossy, ki legújában lépett be az egyesületi nyugdíjintézetbe azt kéri: engedjék meg neki, hogy nyugdíjintézeti hátralékos kötelezettségeit 1885. évi decz. 31. napjáig törleszthesse, továbbá engedjék meg neki azt, hogy illetekeit arról az időről is fizethesse, a mikor még nem volt tagja az intézetnek, tehát az 1871-ik évtől kezdve, hajlandó lévén a hátralékos összegek után 6 szaz. kamatokat is fizetni.

Ez a kívánság az alapszabályokba ütközik, minthogy az alapszabályokban az 1883-ik évi virágvasárnap van az ily régibb fizetési kötelezettségek teljesítésére vonatkozó ajánlat véghatáridejűl megállapítva. — Mindazáltal tekintettel a kérvény mellett harcoló méltányossági indokokra, Eőtvös Károly indítványára a kongresszus Solymossy kérvényét, véleményes jelentéssel véget kiadta a központi igazgató tanácsnak, mely a decemberi kongresszusra fogja ez ügyben jelentését beterjeszteni.

A kongresszusnak több tárgya nem lévén, Ribáry bucsuzó szavai után Feleky Miklós indítványára egyhangulag jegyzőkönyvi köszönetet mond a közgyűlés Pestmegye alispánjának, azért, hogy a megyeház nagytermét az egyesületnek átengedte s ezzel az ülés esti 7 órakor véget ért.

A színház-kongresszus után.*)

Budapest május 17.

A vidéki színház keresztül esett a nagy harcban, most jövők a délutáni ülésről. S míg mások javában áldomásoznak és isznak nagyokat a megválasztottak egészségére, addig én vendégül szobámban zárkozva papírra teszem, a miuket színeszetek érdeklő, mai nap eredményét, hogy tek szerkesztő urnak beváltam ígéretemet és elmondjam nézetemet a választások fölött, mely egyéni nézet azt hiszem, a vidéki színház felerészének véleményét tolmacsolja. Ezt a kongresszuson tapasztalt hangulat után itélve, baran merem állítani.

Tehát most már lesz központi irodánk 7 ezer frt költséggel. Azok, a kik ezt életbeleptették azt hiszik, hogy valami nagyot lendítettek a vidéki színház jelen sanyaru helyzetén, pedig keservesen fognak csalódni csak egy fél év múlva is, a rendszeres központi iroda működésének megkezdése után. Igen helyesen jegyezte azt meg ön t. szerkesztő ur, nagy gondnal irt cikkében, mely a „Színházeti Közlöny“ 19-ik számában jelent meg, hogy a vidéki színháznek nem 7000 frtos központi irodára van szüksége akkor, mikor némely társulatnak nincs mit ennie, hanem országos segélyre, a mely a törvényhozás által megszavazott 5000 frtból teltet volna. Mert jobb minden második évben egy pár 100 vagy ezer frt, mint semmi. Az a központi iroda nem ad a színháznek kegyeret, de igenis, szigorú rendeletekkel és fenyegetődzésekkel kivési a számból a betevő falatot.

A megtörténten azonban már változtatni nem lehet. A központi iroda igazgatójává Bényei István színházvezetőt választották meg. Ha már megválasztották el kell fogadnunk. De a mig egyrészt örvendünk rajta, jobban, mintha Beódyre esett volna a választás, — a ki mint mondják, büszke, gógós ember, — másrészt sajnáljuk Bényeit, mert eddigi népszerűségét elveszti s ő is csakhamar a lejártak közé kerül, mert bizony a népszerűség csak ideig-óráig tart. Hanem ha beváltja azon ígéretét, a mit a napokban kibocsátott programjában

hangoztatott, azon esetben a bizalom nem fog iránta csökkenni, de ha attól csak egy hajszálnyira is eltér, akkor bizony meg lesz keserítve minden napja.* Emlékezzék szavainkra, ezt egy tapasztalt, régi ember mondja neki. Mäskülönben tiszta szivből gratulálunk Bényeinek és ismételve örvendünk, hogy a vidéki színezet bizalma ő rá esett.

Titkárnak Vedress lett megválasztva. No ez már szerencsétlen választás volt. Ez olyan szükséges rossz. Meg kellett választani, mert a másik két titkár-jelölt még annyit sem ért. A pályázatban az volt hangsúlyozva, hogy előnyben részesül az, a ki a vidéki színezet emelése körül érdemeket szerzett magának. Ugyan mi érdeme van Vedressnek? Jó lélekkel mondhatjuk, hogy éppen semmi. Annyit tudunk, hogy mióta a falusi trüppök köréből kikerült, Csókának volt az altergója. Ö különben is nem munkabíró, a mennyiben beteges, szivbajban szenvedő egyén, már pedig egy titkárnak, ugyancsak munkabírónak kell lennie. Nem is jósolunk neki hosszú időt titkári állásában.

Ditrói a mint látszik, egészen biztosra vette hogy őt választják meg az iroda igazgatójává, azért nem is pályázott a titkári állásért. Pedig kár volt. Mert ha mint iroda igazgatót nem is láttuk volna szivesen, de mint titkárt a legnagyobb örömmel üdvözlöttük volna. Neki már van érdeme a színezet emelése körül, nem úgy mint Vedressnek, mert Ditrói fáradhatlan buzgalma folytán, illetve az ő működése alatt 17 ezer frttal szaporodott a nyugdíjalap. És ez már érdem!

Kovács Istvánt, mint könyvvezetőt és Szuper Károlyt mint pénztárost, örömmel üdvözljük és a legkisebb kifogásunk sincs ellenük.

Ezek a mi egyéni véleményünk a választásokra nézve és megvagyunk győződve, hogy másokéval is találkozik.

Egy képviselő.

Fővárosi hírek.

— A népszínház már hetek óta hirdeti a bécsi vendégszereplések előtti utolsó újdonságát, melynek írója Nyíró Sándor s czíme: „A fűt t y”. Péntekre, f. hó 18-ikára volt kitűzve első előadása. A versekben irt népszínmű, a jobbágyság utolsó idejében játszik s a 48-iki forradalom kezdetével végződik és — mint hitelt forrásból értesülünk — nem egészen újdonság. Nyíró Sándor e darabot mint első kísérletét 1877-ben adta be a népszínházhoz. Akkor az előadatra nézve az szolgált akadályul, hogy mindvégig jámborus versekben volt írva, mit a népszínház igazgatója kissé merész kísérletnek tartott. A darab hat év után ismét benyújtatik, ismét versekben van írva s elfogadjatik. Hat év kellett tehát arra, hogy vagy a közönség efeledje e népszínmű létét vagy az igazgató éretnek higgye a hallgatóságot arra, miként a népszínmű a kötött formában is megállhat. Ez utóbbi állásponttól új a darab s mindenesetre közszóval tartozunk az igazgatónak és az írónak is — ha leplezett tervek sikerül — azért, hogy azok ajkairól — kiket a „Falu rossza“ mutatott be s örökített meg, — a költői ihlettség jambusai pattognak le ma s holnap talán a kántor pityókós állapotát hexameterekben meséli el a bakternek. Maga a népszínmű atyja mondja: „A miköltől már több jellemzetességet kívánunk s nagyon megütőkönként rajta ha pl. parasztjait éppen azon a magas stylum beszéltetve, mint a műveltebb magas rangukat.“ — Kötött beszéd magasabb műveltséget feltételez. Vannak a népeletben oly egyének, kik versekben beszélnek, de ezek a Hazafi Veray János hadat szaporítják vagy azon sűteményárus példáját követik, kitől azért vesznek pogácsát, mert versben kínál s ki azért versel, hogy pogácsát árulhasson, de a népszínmű tendenciája mindenha kizárja azon tulműveltséget, mely kötött beszédet követel. Szilgigeti midőn a „népszínmű“-nek életet adott nem gondolta, hogy a törekvés, a haladai vágyás jambus mezbe bujtatja, még ideelőtt az első fokot sem elért mostohát. Tóth Ede, ha ez elirányosnak találja, talán jobb verseket ír mint e kezdő, kitől kitelik legközelebb egy operát prózában megírni. Más irányt a népszínműnek, de ne ily tévutakat!

— A nemzeti színházban az előadások a rendes időben június utolsó napjaiban, a színezőnövényedékek zárviszával érnek véget. A szünet július 1-én kezdődik s a színház újból megnyitása, aug. 8—10-én fog történni.

— A népszínház bécsi vendégszereplésében összesen 76 tag fog részt venni, köztük Blaha L. Pálmai I., Hegyi A., L-né Jenei A., Sik Gizella, Rákosi Szió, Pártényiné, Klárné, Munkácsiné, Tamási, Vidor, Solymsi, Tihanyi, Horváth, Eöry, Kápolnai, Szabó, Ujvári, Mezei, V. Kovács, Komáromi stb. Első előadásokra A piros bugyelláris A tót leány, Kertészleány és Hoffmann meséi vannak kitűzve.

Vidéki hírek.

— Az Aradon felépítendő színház tervezetére kiíradott pályázat feltételei megállapítottak. A pályázaton Budapestnek a ministerium által jóvá-

* Nem értünk mindenben egyet a t. czikkirő ur nézetével, de mint egyéni véleményt tiszteljük, s kötelességünknek tartjuk kiadni e czikket. Szerk.

hagyott színházépítési szabályrendelete vétetik irányadónul. A tervek legjobbika 2000, a második 1000 frt. díjat kap. Az egész 130 ezer frtnál többe nem kerülhet. Pályázati határidő 1883. augusztus hó elseje.

— Szatmárt Lászi Vilmos hó 12-én kezdte meg a hatóságilag engedélyezett előadás ciklust. A társulat 15 fő s 36 férfitagból áll. Lászi a téli évadra is beadta kérvényét s miután a színi-bizottság meggyőződött, hogy más színházért nem tolyamodott, — mint ezt nekünk f. hó 17-én Szathmárról sürgönyöztek, — a színház neki adta.

— Keoskeméten, a nagyszerű arena építését már megkezdte. Június 1-ére kézen kell lennie, a mikorra Miklós társulata szándékozik megkezdeni benne előadásait.

— A temesvári polgármagy úrnál egy bizonyos Freund Alfréd nevű német színgazgató kopogtatott be s előadások tartása iránt engedélyt kért. A magyar színezetek jóformán még künn sem voltak, máris merényelt volt készülőben. A kérelem azonban visszautasított, mert a téli és tavaszi sason szilárdítása első sorban ily vándor trüpp által tétetik lehetetlenül, mert a műizlés és a meghatározott színi évad egyéb jöteknyei hatása, ily kőborlókólt várható előadások által szenved csorbát. (Nagyon helyes eljárás, a jövőben is ez elv vezerelje a városi tanácsot. Szerk.)

— A pápai állandó színház r. társaság legközelebb tartá közgyűlését. Kiss László elnöki jelentéséből a „Papai Lapok“ nyomán közöljük a következőket:

„A július 6-án tartott rendkívüli közgyűlésen hagyottat jóvá az első évi számadás és mérleg s választottat meg a felügyelő bizottság, melynek mandátuma az alapszabályok szerint csak egy évig tart; ugyanezen közgyűlésen szaporították a részvények számát a tett aláírások, illetve befizetések folytán 39 drból, s így jelenleg az állandó színház r. társaság részvénytőkeje 246 részvény után 12,300 frt befizetési összeget képvisel. A június 25. és december 12-én tartott választmányi ülésen pedig következő tárgyak intézettek el: Elrendeltették a részvények kinyomtatása, melyek illetékszabá- végett bejelentetvén, átvételre a pénztárnok úrnál letétettek. A városi költségvetési előirányzat 20-ik pontjából értesült a r. t. elnöksége, hogy a régi színház alapból 415 frt a városi pénztárban kezeltetik, ezen összeg választmányi határozattal folytán 1883. május 1-re felmondottat miután a tervbe vett öltözők építéséhez ezen összegre szükség van.

Tervezte továbbá a választmány a 100-iki színi előadásnak felemelt helyarákkal a színház alap javára megtartását, illetve megújítését, ez azonban később közbejött akadályok folytán a 125-ik előadásra határozottat, mely a legközelebbi színi időnyben leend.

Elhatározottat továbbá az is, hogy azon adományok, melyek kizárólag díszletekre adatkak, a takarékpénztárban tökétesítésnek, s csak ha nagyobb összegűek nőnek, akkor fordítsanak nagyobb díszletek megszerzésére. A 2-ik üzletév alatt 2 színtársulat bérelte ki és tartott előadásokat a pápai állandó színházban, t. i. Károlyi Lajos színtársulata július 14—23-ig 15 előadást, — és Mándoky társulata aug. 30—szept. 28-ig 28 előadást — ezen felül az év végéig — miután a színelőadásokra a téli hónapokban hirdettet pályázat nem sikerült. Győrből időnként átrándulva, a Bocsor ünnepély dísz előadásával együtt 6 előadást; a főiskolai önképzőkör is a színházban tartotta hangversenyét, s adott a tüzeltő egylet javára működvelök által 2 színelőadás, összesen tehát a II-ik üzletévben 52 előadás 520 frt bevétellel, és előadottat 21 vigjáték, 3 színmű, 12 népszínmű, 11 operette, 2 opera, 4 dráma, 1 cletkép, 1 rega és 1 bohózat. Ma a részvénytársaság 889 frt készpénzzel rendelkezik, az öltözőkre 860 frt előirányoztatván, az építés aggodalom nélkül foganatosítható.

— Békés-Gyulán a közönség meg van elégedve Aradi társulatával, mert minden előadás újabb bizonyítéka annak, hogy a lehető legjobb erők hirdetik Thalia igéit. Az operette-személyzet a „Kornevillei harangok“-ban mutatta be magát, Mint onnan írják Reiner Antónia (Szerpolette) a méltó elismerés tapsait vivta ki. Aradi Emilia (Germain), Erczy (Grenicheut), Juhász (Heuri), Boránd (Gáspár) hozzájárultak az est sikeréhez. . . . „Boccaccio“-ban Aradi E. (Fiametta) és Reiner Antónia (Bocacé) tüntek ki. A drámai rész „A Stomfay család“-ot és „Bozöti Mártá“-t vette bemutatónul. Előbbiben a kritika az elismerést valamennyi szereplőnek osztja, mint a kik valódi művészettel öltök meg a feladatot. Arányi és Boránd hálás, sokoldalú de nehéz szerepekörökben valódi műveltséget nyújtanak. Somogyi és Somogyiné öszhangzó szabatos játékkal hódítanak. Bodrogi oly erő, a minőt keveset találhatni a vidéken.

— Jakab Lajos Pápára utaztatában Szombathelyt 8 előadásra megállapodott. Eddig „Bozöti Mártá“, „A tót leány“, s „A furesza háboru“ birtak legnagyobb vonzerővel. Innen Pápára megy, hol f. hó 22-én lesz az első előadás.

— Eperjesi hírek. Farkas Gusztáv társulata ezen vegyes ajku városban csakhamar megnyerte a közönség tetszését s a sajtó elismerőleg szól ugy a tagokról, mint a kezdő igazgatóról, ki nek ily teljesen megállható erőket sikerült összehozni. Az operettek a közönség tetszésével találkoznak. Boccaccióról e sorokban emlékszik meg az ottani lap. Enyvári Sarolta, mint „Boccaccio“ kitűnt szabatos, könnyed játéka, iskolázott, sima hangja és elegáns costumeje által. A czimszerepet teljesen kidomborította. Kiválóan sikerült játéka azon jelenetekben, melyekben, mint porfiur lép fel. Bocskay Józsa (Fiametta) erős, üde hangjával aratot tetszést, szépen és jól énekel. Farkas igazgatót, ki elegáns Pietro volt, tapssal üdvözölte a közönség. Kövessy Gyula pompás Lambertuccio volt. — A változatos repertoire-ból kiemeljük a „Széiházak“-at. A bohózat ismételt előadás ért meg s ezt részben Bocskay Józsnak köszönhetőn, mert mintha csak az ő számára irták volna meg Alfrédot. Azt a vidor, pezsgő élénkséget, azt a pajzán jókedvet, szeretetre méltó szélességet, annyira sikerült alakítással adta

a kisasszony, s különös bravórral az első felvonásban, hogy a közönség ki sem fogyott a jóízű nevetésből és zajos tapsoláshól. Mellette kiemelendő Ebergényi asszony (Klementina), ki nála megemeltet csengő hangjával s biztos mozdulataival hatott. Az újdonságok közül megemlítendőnek tartjuk „Ödette“-t Erdélyi Gizellával a czimszerepben, „Az árral“-című vigjátékot, mely egy héten kétszer adott telt ház előtt, s „A száraz malom“-című népszínműt, mely estén a népszínmű lelkei Mihalovit-Pál és Vánzly Irma veltedtek a babérré. Ez utóbbi sympatikus alakjával, csengő hangjával hódít, míg az első dalás alakja, szép játéka és sikerült éneke dícséri. A társulat kiválóan tehetséges tagjai még Lipeseyné, kinek a maszkirozás erős oldala, helyes felfogással s ügyes játékkal adja a vén anyókákat s adramai anya-szerepeket valódi routinnal mutatja be. Gyarmathy Gyula, ki a népszínműk betyaráit élthíven személyesíti, s ugy az operette terén, mint a salonban egyaránt otthonos. Tovább Ujvárosi Albert, kit minden fellépésten sikerült egészet mutat be. Elismerést érdemelt Krémer Sándor is. A kedélyes szerepeket Sziligetel szokszor megnevezteti a közönséget. — Erdélyi Gizella javára „Romeo és Julia“ került színe zsufolt ház előtt, a jutalmazandóval és Toldy-val a czimszerepben. Erdélyi Gizellát két pompás korszorúval lepték meg s Toldy (Romeoval) együtt, ki különben is kedvence a közönségnek — megérdemelt zajos tapsokkal jutalmazta a nagy-számu közönség.

— Temesvárt a saison legérdekesebb est-inek egyikét Szatmáry Árpád jutalomjátéka képezte, Mukányi került színe s a jutalmazandó iránti roknszenv szép közönséget vonzott a színházba. Az előadás sikeréről az ottani lapok elismerőleg szólnak. Szatmáry, Hunyady Margit, Szabó Anti, Aradi Ida hűen alakítottak. Említést érdemelnek még: Kuthyné, Rózsa Rozsika és Miksai. Dombay Mihály Várkonyija eddigi fellépéseinek koronáját képezte. Jelek alakítása, ügyes mozdulata minden jelenetben elárulta, hogy attanulmányozott egészen óhajtott bemutatni. És sikerült is ebbeli törekvése, mert mindvégig következetes maradt. Sikerűs játékáért a közönség jutalmát tapsokban többször vette. A jutalmazott Szatmáry Árpádot a közönség zajos tapsai között értékes pénzárcazával lepték meg, melynek duzzadsága tartalomról beszélt.

— Nyéki János színgazgató, a lapunk 19. számában a „Magyar Polgar“-ból átvett s reá vonatkozó közlemény megegyezése céljából, alábbi nyilatkozatának közlésére kért fel minket. A hír beküldője oly dolgokat ohajt bizonyítani melyek minden alapot nélkülöznek. A tudósító ur ugyanis azt állítja, hogy én sz.-kereszturi tartózkodásom alatt 8-as számú bérletet hirdettem, melyet nem játszottam volna rendszeresen le s a közönség irányában rövidíést követtem volna el; de én kötelességemnek eleget tettem s így minden ellenem irányzott vádat határozottan visszautasítok. Mult évi karácsonyi ünnep első napjára hirdetem az utolsó-előtti, azaz 7-ik számú bérletet „Milimári új népszínművel, de ugyanaz nap, a városi intelligenciájára s a bérlő közönség tek. X. uó névnapjára ment, minek következtében a színház üres s az előadás megtartható nem volt. Másnap azonban okvetlen utolsó kellett játszatom és ezen utolsó előadásra a színlapokon hirdetem, hogy a kiadott szelvényes bérletjegyekből, ugy a 7-ik, mint a 8-ik számú felhasználhatók, s így nemhogy rövidítést követtem el, de nagyon is eleget tettem kötelességemnek, mert miután a bérlők a 7-ik számú bérlet-előadásra nem jöttek el, nem kellett volna azon nem használt jegyeket elfogadnom. Ugyanazon közleményben továbbá azon vád emeltetik ellenem, hogy Sz.-Udvarhelyen nagymennyiségű bérlet-pénzeket szedtem volna fel, s az előadásokat nem tartottam volna meg. Erre csak annyit megjegyezni valóm van, hogy igaz, hogyott 29 bérlet lett aláírva, s abból 7 frt, tehát 35 frtot megbizottjaim fel is vetek s nyugtáztak, — tehát nem nagymennyiségű összeget, mint ama hir közlője írja — azonban midőn oda akartam menni, a farsang beállta miatt a termet nem kaphattam meg, s így más állomás után kellett nézmem; azonfölül a tek. polgármester ur figyelmeztetett, hogy jobb lesz ha husvét után megyek be, de miután éppen virágvasárnap után kezdém társulatom ujonnan szervezni, mit már be is fejeztem, s csak is ezen oknál fogva kissé késtem, de azért követtem a tek. ur tanácsát, s mostani állomásról Sz.-Udvarhelyre megyek, hogy a fővárosi színházak műsorán levő legújabb darabokat előadjam, s így a t. bérlőközönséget kielégítem. Nyéki János, színgazgató.

— „Ibolyka“-című legújabb operette Eperjesen, a legfenyesebb sikerrel és zajos tetszés mellett került színe e hó 15-én. A szereplők folytonos tetszés között játszták végig szerepeiket, a mennyiben minden énekszámukat megtapsolta a szép számú közönség. A felvonások végén pedig újra felhangzott a tapsvihar. Enyvári Sarolta, a gyermek szelidlekk herczegleányt, Ibolykát, — ki egy vadász leányának tartatik s számozott atyjával az erdőben lakik, — szeretőreméltó kedvességgel ábrázolta és dalait szépen, érzéssel énekelte. Bocskai Józsa (Elsa) ügyes játékkal és rokonszenves csengő hangjával tünt ki s ezáltal is bebizonyította, hogy a legszebb reményekre jogosító tehetség. Farkas Gusztáv (Felix) teljesen hangjánál volt, s dícséretes buzgalommal megfe-

lelt szerepének. A legnagyobb elismeréssel emeljük ki még: Vánzéli Irmát, Lipeseinét, Mihálovitsot, Újvárosit, Szilgietit Józsefet és Gyamathy Gyulát, ez utóbbi meglepő alakítással adta Simon vándor szerepét s enekében a börtön jelenésüel, megható drámai erőt fejtett ki. Mindenki örömmel tapsolta meg e fiatal tehetséget, kinek ha szorgalmasan tanul, szép jövőt jósolunk. Az együttesek összevágóin mentek, a karok jól megállták helyüket s általában véve az előadás jól sikerült, s a közönség legnagyobb meglepéssel távozott az operetteről, — mely inkább kisebb szabásu operának mondható, — s értéket emeli, hogy frivolitás nincsen benne, hanem e helyett a regényesség foglalja el a tért és fejleszti a rokonszenves mesét. Pénteken, e hó 18-án ismételték az „Ibolyka“-t; ez alkalommal az igazgató vette jutalomjátékául, a harmadnap előtti rendkívüli sikerrel, a miben a rendezőnek és Serényi Armin karnagynak is nagy része van.

— **Színészből rendőr, rendőrből színész.** E cím alatt jelentették a fővárosi lapok, hogy Kiss Mihály színész, ki pár hónap óta a terevárosi kapitányságnál, mint polgári biztos működött, f. hó 12-én kilépett a rendőrségtől, hogy a népszínházban ismét, mint színész működjen. — Felreértések kikerülése végett ide íktajuk, miként a fentebbelített, nem tévesztendő össze azon Kiss Mihályval, ki a közelmúltban mint operette-bariton s népszínműenkes Aradon működött s jelenleg S.-A.-Ujhelyen Krecsányi társulatának tagja.

— **Arad város legutóbbi közgyűlésén** tárgyalta a városi színügyi bizottságnak a leégett színház bérléte iránt a város közönsége és az aradi színtügy-gyámolító egylet között kötött szerződés tárgyában tett jelentését. Institoris Kálmán főjegyző előadta, hogy a színügyi bizottság a hátralevő szerződést fenntartani nem óhajta, részint mert a színtügy-gyámolító egylet vezetése nem felelt meg a kívánalmaknak, részint mert a szerződés 35-dik pontja értelmében különben is felbontandó. Az egylet sok áldozatot hozott a színtügynek s adósságokba bonyolódott. Ezt törlesztési ugy lehetne, ha az új színház után az illető igazgató esténként 12 forint bért fizetne. A tanács szintén a szerződés felbontását javasolja. Hosszabb vita után, miközben egyrésztől védelmezték, másrésztől korholták a színtügy-gyámolító egyletet, a közgyűlés nagy többsége elfogadja a színügyi bizottságnak a tanács által pártolt javaslatát.

— **S.-A.-Ujhelyből** írják, hogy a közönség nem esalatkozott a várakozásban. Krecsányi oly társulatot mutatott be, mely megtérra, hogy a most épült színházat a művészet templomává fölszentelje. A tagok minden műfajt színpadra hoztak. „A vörös sapka“ ban Kiss Mihály, Kissné és Halmainé arattak tetszést. Harmadik előadásul „Bozói Mártha“ adatott. A főbb szereplőkről e szakvagnak emlékszik meg a „Zemplén“: Bozói Mártha Siposné volt. Helyes felfogással alakított; bebizonyította, hogy tehetséges drámai színésznő, játékból csak alakja von le. Kissné-Hegyesi Marival is meg

voltunk elégedve, de meg is lehetünk: itt léte óta igen sokat haladt; hangjában, előadásában van valami vonzó, mely — ha a szorgalom és tanulmány-vágy nem fognak hiányozni — jövőt biztosít számára. Kiss Mihály, Palfy, Németh szintén emberül helyt álltak. „Boccaccio“ nagy közönség előtt került színre. Örley Flóra (Boccaccio) tehetséget s szépen iskolázott hangot áruelt el. Halmayné igen kedves Fiametta volt s szépen énekelte. A kar kielégítő s a pártolás eléggé örvendetes.

— **„Visszaemlékezések“** cím alatt Szentkúti Mihály volt honvéd főhadnagy és 40 éven át működött színész, ki a sors által üldözötve, jelenleg mindenküül elhagyottan s látó és halló szervére elgyengülve, a kolozsvári szegények házában a kegyelem kenyerét eszi, egy fűzetben honvédtiszti és színesi élményeit örökíti meg. A fűzet ára 50 kr. s t. évi június 20-ikig megjelenik. A végső szükség adta kezébe a tollat. — s bár e pillanatban mi is egy vállalat sikerén fáradozunk, s nekünk is szükségünk van a pártfogásra, és agyűjtésre, — mégis minden önzés nélkül, helyt adunk az agg kérelmének s mai számunkhoz mellékeljük a valóban kétségbeesés hangján írt előfizetési felhívást azok részére, kik pályatársuk javára gyűjteni akarnak. A honvédménház megelégedezett a szenvedő végső pillanatainak enyhítéséről, áldozzuk ki a csekély összeget e nemes célra, könnyítsük meg a volt pályatárs terhet s vegyítsük életunt napjai közé öröm perceket.

— **Mosonyi Jakab** szombaton, május 12-én „A Stomlay család“-dal nyitotta meg a színikört N.-Váradon. Az előadás sikerét a főbb szereplők biztosították. Másnap a „Piros bugyellaris“ adatott. Hétfőn a „Vörös sapka“ került színre. A nagyváradiak már e három bemutató után iselismerőleg nyilatkoznak a társulatról s kijelentik, hogy megérdemli a pártolást. A lefolyt hét műsorát „Vájuink el“, „Delita“, „Boccaccio“ töltötte ki. Ma vasárnap ujdonságként „A tót leány“ megy, az előadásokat még eddig szép számmal látogatják.

— **A magyar színész-egyesületnek** 1883-ik évben, a könyvelő összeállítása szerint, 1211 rendezés, az az színész-tagja van.

— **Nyiregyházán** a kassai színtársulat, változó szerencsével működik. „A tót leány“-ban Némethné, Németh, Veress és Szathmáry, „A könyvtárnok“-ban Hegedűsné és Fehérváry Katinka ragadták tapsra a közönséget. A legfényesebb sikert „A furesa háború“-val aratta. Erdélyi Mariettáról elragadtatással emlékeznek meg a lapok, mint olyanról, ki a közönséget már az első fellépéssel meghódította. Kantay T. Mezey Mihály s a többi szereplők is zajosan megtapsoltattak. A lefolyt hét műsorában „Phaedra“-t „Don Caesar“-t „A proletárok“-at olvastuk s ezek közben egy-két népszínművet. — Molnár György f. hó 15-én lépett fel először „Don Caesar“-ban zsufolt ház előtt és zajos tapsok között.

— **Sághy és Dobó** társulata két előadásra Tolnára rándult át s az „Üdvöske“-vel és „Lili“-vel oly tetszésben részesült, hogy hire jár, miként

hétenként háromszor Szekszárdon s háromszor Tolnára fog játszani.

— **Sepsi sz.-Györgyön** Sztupa Andor színtársulatánál „A kis menyecske“ Ligethynéval a czimszerepben került színre. Ligethynét az egész idény alatt háromszor láttuk, de e három előadás is elég volt arra, hogy tisztá, csengő hangjával — írja az ottani lap, — megnyerje a közönség tetszését. Nyilas Ilona Lucretiát adta; esinos éneke s ügyes játéka, ugy szintén Lorándi is (San Carlo), most is tetszett. „A tót leány“-ban a czimszerepben Nyilas Ilona játszott, ki tótos, egyébként mérsékeltlen használt jargonja mellett is, kedves tót leány volt. Óvári és Ligethy, kik a két tótot adták, amaz az öreg Brbovat, ez Misót, maszkjukkal s játékkukkal sok derűtséget keltek. Ez volt az utolsó előadás, mely után a társulat Brassóba költözött.

— **Makón** a süü eszékések miatt csak május hó 7-én nyitotta meg Miklósy a színikört. Másnap „II. Rákóczy“ került színre, melyben Peterdy (Rákóczy) Pataky Irma (Amália) Pethó (Bercsenyi) és Sziklay (Zrínyi) a közönség tetszés nyilatkozatai mellett mutatták be a magyarok e kedvelt alakjait. Május 9-én Nyiregyházi javára „A kis menyecske“ operette adatott. Peterdyné a czimszerepben, Kiss János és a jutalmazandó, a közönséget sürű tapsra ragadták. Hatvani és Sziklay pedig ugyancsak megnevetették a makóiakat komikumjokkal. Kelemen Jenőrl (Beppó) és Lipesci Judithról (Beatrix) csak diésérettel emlékezhetünk meg. A „Rantauk“-kal nagy hatást ért el a társulat. Az egyes szerepek a társulat drámai személyzetének legjobb tagjai közt osztatott ki. Jean Rantaut: Miklósy, Jaques-ot: Szakáll, Georget: Peterdy, Lujzát: Némethy Cornél, a tanítót: Sziklay, ennek nejét: Molnár Gizella alakította. rs hogy a szerepek ily kezekbe adattak, nagyon helyesen történt. Mert — a „Maros“ szerint — Miklósy szerepének beható tanulmányozásáról és helyes felfogásáról, valamint a drámai erő kifejtésében nagy ügyességről tanuskodó játéka, Szakállnak átgondolt, kifejezésteljes mimikával összekötött alakítása, Peterdynek nemes tüze és hévteljes szavallata, és végre Sziklaynak pompás alakítása hozzájárult ahhoz, hogy a közönség várakozásaiban ne esalatkozott legyen. — (Az előadásnak hátrányára szolgált a szerep nem tudás, a mely bajba egy idő óta a társulat szenved. Ezt azért említjük meg, hogy talán ez által a baj orvosoltatni fog s az illetők nem teszik ki magukat annak, hogy hétről-hétre a szerep nem tudásról referáljunk e lapok hasábjain Szerk.) A közönség — beállván az enyhe idő — sürűbben látogatja a színikört s az első héten háromszor egészen megtöltötte, mi a társulat életrelvalóságát is tanusítja.

— **Temesvárott** a magyar színészet állaudósítása érdekében emelnek szót s határozottan állítják, hogy igen is lehetséges az, miként a magyar Thalia otthon találjon ott, ha oly erőkkel lép a síkra, mint a minökkel Mosonyi igazgató tett kísérletet. Temesvári jólszervezett társulatot igényel s a pártolás sem marad el. Az elmúlt évad fényes sikere mutatta,

hangosabban kezdé dobogni, pár percz mulva elfogultságomat leküzdve kopogtatok s a „szabad“ szó hangoztatására benyitom az ajtót.

Egy perczre elborult előttem a világ. Ott láttam a pamlagon elterülve pongyolában nyugodni.

Hozzá közeledtem, kezét ajkamhoz vivén s forró esőket nyomtam reá.

Aztán felegyenesedett, leültetett mellé. Társalogtunk nem is tudom már miről, csak arra emlékszem, hogy igen gyakran elvesztém a beszéd fonalát, de nem is volt csoda; mert az a szívhódító tekintet zavarba hozna még nagyobb szónokot is mint én vagyok. Végre ismét szóhoz jöttem, bátorkodtam emlékeztetni az elmúlt esti ígéretére t. i. a csókra; e tartozást nem akarván elismerni, egyszerűen azzal fizete ki: az ígéret szép szó — — Közbevágta azon kérelemmel, ne mondja tovább, mert a hosszú kabanuszt illetőleg gyakran tapasztalom ezen axiomát.

Arcajának minden egyes mozzanatára ügyeltem, mint a melyek nyomán üdv vagy lemondás fog számomra nyilvánulni. Rám tekint mintha valamit akarna mondani... szemünk találkoznak... a fehér pongyolán át látható a hullámzó kebel, ugy érzém, mintha tűz futná végig ereimet. Mellettem van. Közel hozzám és mégis tovább nem bírok vágyaimnak ellenállani, megelégedkezve mindenről s az én kedves Emiliám karcus derekát átkarolom és... rózsapiros ajkát megcsókolom! Hosszu esők volt s talán még hosszabb lett volna, ha — — — De már akkor sugó voltam!

A szerelem sötét verem.

Ne tessék megijedni, nem a szerelem definiójáról akarunk ezennel értekezni, bátran elolvashatják az alábbi sorokat nemcsak a férjhez menendő leánykák. hanem még a házasulandó fiatal emberek is, mert bármint igyekeznők őket ama „veszedelmes betegség“-ből kigyógyítani, melyet egyszerűen „szerelem“-nek nevez a világ; minden fáradságunk sikertelen eredményre vezetne, tudva azt, hogy a szerelmeseknek ugy is hiába beszél a világ, nem hallgatnak az ellenvetésekre.

Tehát halljuk a szép szót!

„Ha nevétségessé nem akarod magadat tenni, ne higgy a szerelem ámitó szavának!“ Ezt mondá egykor szerelmes barátjának egy komoly férfi, ki komolyan foglalkozott a szerelem themájának fejtegetésével. És tessék elhinni daczára annak, hogy: „az ég alatt a föld színén“ mindenütt szerelem honol s szerelemtől van áthatva az egész nagy természet, mégis az ember akkor tűnik fel legnevétségesebb alakban, midőn kebelét a szerelem édes boldogító érzete tölti be. Számtalan példával tudnám bebizonyítani állításom valódiságát, de ugy-e bár kérem ne tegyem? hiszen csak rá kell mutatnom a szerelmes fiatalságra s minden nyomósabb argumentum szükségtelennek bizonyul be.

Oettinger a szerelmet nevétségés álomnak tartja. És igazat kell neki adnunk, mert a szerelem valóban kéjtéljes álomba szen-

hogy az annyiszor megrótt Temesvár nem oly fekete, mint a milyenre festették. Temesvár műértő közönség, s mint ilyen elsőrendű társulatot követel. Ezek megemléstése után a „Temesvári Hírlap” így folytatja: A város érdemes polgármestere annak idején amaz öröndetes nyilatkozatot téve, hogy a magyar színészet állandósítása esetében ez élvezné a város és a páholy tulajdonosoktól 3700 frntnyi szubvenziót egészben. Ez már magában tekintélyes összeget képvisel. De vegyük most elő a már létező együletet. Az eddigi eredmény sikere után (pessimista módon számítva) 200 rendes, és 100 pártoló tagra bizon számíthatunk. Ezek tagsági díja évenként szintén 3000 frntot képez. De alig kezdtük meg a gyűjtést, máris 200 frntnyi összegekkel 14 alapító tagunk is van. Az alapszabályok értelmében — ha a magyar színészet állandósítatik — az, ez összegek után járó évi kamatok is kiutalványozhatók. — Nem üres frázis tehát ma már, ha azt mondjuk, hogy a magyar színtársulatot 7—8000 frnttal szubvenzionálhatjuk. Már pedig ha ily tekintélyes összeget vagyunk képesek a szingagatónak följárlani, a néhány nap előtt befejezett saison látogatása után itélve — a téli évad sikere is biztosítottak tekinthető.

— **Gyöngyösi hírek.** Szeles József társulata néhány hét óta működik városunkban. A közönség érdeklődéséig végig az előadást és tapsokkal jutalmazza kedvenceit. A műsor változatos, Csiki két darabban mutatott be „A stomfai család” zajos tetszés mellett hozott színpadra. Szeles és Bánhidyi Emília sikerült alakítását és játékkal tüntek ki. Szina Soma (Vilmosát), a tehetséges fiatal ember legsikerültebb szerepének tartják. A „Bozóti Márta” szintén tetszet, melyben Bánhidyi Emília (ezimszerep) Szeles (Villányi) Szina (Manes) és Komáromi (Édes) nagyban hozzájárultak az est sikerének emeléséhez.

— **Sümegen** Bánfalvi jól szervezett társulata a közönség meleg pártfogásával találkozott s teljes megelégedéssel tartja működését.

— **Daltársulatok működési helyei.** Mezey János daltársulata Léván működik. — **Füredi** Alajos Liptó-szent-Miklóson, — **Irsay Zsigmond** Ráczkeve, — **Lánczy Pál** Mező-Csáth, — **Erszényes István** Zalabér (Zalamegye), — **Szigeti Jenő** Kalocsa, — **Szikszay István** Erdő szt. György (Erdély), — **Köröszy Bertalan** Veszto (Békésmegye), — **Mátrai Gyula** Piski (Erdély), — **Eöry József** Aszód.

— **Állomás változtatások.** Bényei István színtársulata Nagy-Ényedre, Jakab Lajos Szombat-helyre, Károlyi Lajos Nagy-Szöllőse, Lászy Vilmos Szathmárra, Mártonfi Pál Szenicze, Nyéki János Gyulahegyvárra, Szege Mihály Kun-Félegyhá-sára, Sztupa Andor Brassóba tették át állomásaikat.

Irodalom.

— „Magyar színészek és színésznők életrajzai, Adat-Emlék- és Színműtár” című füzetes

vállalatból, az első füzet már elhagyta a sajtót; e hét folyamán a könyvkötő kezéből kikerül, és azonnal szétküldetik az előfizetőknek. Az első füzet, a következő szerföltött érdekes tartalommal jelent meg: I-ső rész: **Életrajzi adattár**, mely magában foglalja: **Blaha Lujza**, — **Foltényi Vilmos**, — **Deézi Kádár Zsigmond**, — **Barabás Fejér Lilla**, — **Miklós Gyula**, — **Mátrai B. Béla**, — **Albisi Anna**, — **Kenézy Csatar**, — **Ujj Ferencz**, életrajzait. II-ik rész: **Emlék- és okmánytár: Emlékeim s élményeim**, kivonat **Miklós Gyula** szingagzatot naplójából. — **A Kassai magyar színésztársaság törvényei 1838/39-ik évre.** A kecskeméti színház történetéből, III-ik rész: **Egykoru féléjegyzések a vándorszínész életből.** IV-ik rész: **Apróságok és adomák**, régebbi jeles színészek és színésznőkről. V-ik rész: **Régi színlapok.** VI-ik rész: **Színműtár.** — A borítékon: **Tartalomjegyzék.** — Tájékoztató az olvasóknak. — Figyelmeztetés. — E héten még mindig elfogadunk előfizetéseket egy füzetre 30 krjával 5 füzetre 1 frt 50 krjával. A mű megjelenése után egy füzet ára 40 kr. lesz. — Ajánljuk e nagybecsű művet, olvasóink becses figyelmébe!

Társulatok névsora.

XV.

Geröfy Andor színtársulatának névsora:

Nők: Geröfyné Ilka, Cs. Szabó Ilka, Kutassy Janka, Mészárosné Anna, Marezelné Ida, Lubrinez Julia, Vinczéné Alojzia, Lenkeyné Emma, Hajnal Ilka, Szirmai Irén, Fehérvári Mari, Szombatiné Mari, Serfőzi Etel, Berényi Mari, Fürst Mari, Honti Fani, Molnár Klára. Férfiak: Balogh Árpád, Marezell Géza, Geröfy Andor, Mészáros Lajos, Fehérvári Ottó, Lenkey Gyula, Dobocsi Gyula, Szombathy Vilmos, Csige Lajos, Matusek Ferencz, Bogáthy Medárd, Szilassy Izare, Nográdi János, Fodor József, Mezei Vilmos, Kassay Győző, Tószegi Károly, Zendi Mihály, Zolnay Loránd, Szabó Lajos, Szabó István. — **Kunnert Gyula** szertárnok és dízmester. Sütő Imre főruhátáros és 6 zenész.

Felhívás.

Tisztelettel felkérjük azon fiatal kardalnok-nöket, a kik netaján szerződés nélkül volnának, vagy a kik szerződésileg nincsenek lekötve, és óhajtának a külföld nagyobb városában körutat tenni egy énektársulattal: sziveskedjenek ezen száadékuokról bennünket május 28-ig értesíteni, soraikkhoz mellékelve arzekepeiket és betanult kére-jegyzékeiket. Ajánlat: esténként 2 frt, 30 frt előleg és teljes utiköltség **Budapesttől** bárhová. — Ugyan e körutra kerestetik egy fiatal népszínmű-énekesnő és egy népszínműnekes. Ajánlat: 5 frt, fellepti díj esténként 50 frt előleg és teljes uti-költség **Budapesttől kezdve.** — Ha lehet, oly arcz-képet kérünk, a melyen az illetők népszínmű-öltözékben vannak levéve.

Tájékoztató megemlítjük, hogy az illető vállalkozó egy 10 tagból álló női karral, egy népszínműnekesnővel és énekesrel s egy cigány népzenekezzel szándékozik körutat tenni és pedig egyelőre Bécs, Prága, Dreza, Boroszló, Berlin, Hamburg és Párisban. A program ebből álland: Magyar dalok, kettősök, karénekek, magyar operákból egyes részletek, csárdás és kortauzból. — Indulás 10 nap után mihelyt a társulat együtt lesz. A szerződötések közvetítésével kizárólag egyedül csak mi vagyunk megbizva, kérjük tehát a gyors jelentkezést.

A „Színészeti Közlöny” kiadóhivatala.

„Ibolyka.”

legújabb regényes operette 3 felvonásban Irta: Marbach Ernő. Fordították: Tátray Gyula és Báthory R. Mihály. Zenéjét szerző: Kerner József.

Hessen-Darmstadtban, Majnai-Frankfurtban, s több külföldi és hazai színpadon zajos sikert aratott. Eperjesen, Farkas Gusztáv színtársulatánál, 1883. évi május 15-én és 18-án nagy tetszés mellett következő szereposztással adott:

Elza, Thüringia örgrőfnéja — Boeskey Józsa
Felix, fia — — Farkas Gusztáv
Sorrento hercege — — Ujvárosy Albert
Ritta, neje — — Lipeseiné Anna
Lucinda leányuk — — T. Vánzély Irma
Udó, udvarmester a sorrentói udvarnál — — Mihálovits Pál
Kurd, várnagy Elza örgrőfné szolgálatában — — Szigligeti József
Simon, vadász — — Gyarmathy Gyula
Ibolyka, leánya — — Euyváry Sarolta
Egy nemes — — Gyarmathy Guszt.
Egy szolga — — Réllay Tibamér
Olasz nemesek, thüringiai herczosok, alabárdosok, esatlások, apródok, zenészek, alattvalók, nép. Színhely: Thüringia és Sorrentó.

Megrendelhető jutányos áron lapunk kiadóhivatalában.

Görögtűz

bármely színüből, teljesen szag-talan, hónapokig állandó, és nagyon gazdaságos szaporasága, kapható **A r a d o n, R o z s n y a i M á t y á s** gyógyszerésznél. Egy kiló 2 frt 50 kr. 2 kiló 4 frt 50 kr. 4 1/2 kiló 9 frt 50 kr. A megrendelő szingagzato uraknak gondosan ládácskába pakolva, utánvétellel, vagy az illető összeg előre beutalványozása mellett, b é r m e n t v e küldetik a megrendelt mennyiség.

Scharf F. János gyorsajtonomása Kassán.

— 56 —

derit; egyideig gyöngéd kezekkel ringat bennünket, mig egy nem várt pillanatban teljesen kiábrándit. Ekkor látjuk be, minő vakok és süketek valánk, minő döre tetteket követénk el a szerelem nyugtató ölében s kezdjük restelni a dolgot. Nemde kérem, hogy ugy van? — És ez igen természetes.

— Meg vagyok róla győződve, sőt bizon merem állítani, hogy akad önök közt bájos hölgyeim olyan kedves lény, ki elítél a miért ily sötét színben látom a világot s rám fogja, hogy valamikor keserűen csalódhattam. . . De ha ugy volna is? Csalódni emberi dolog. Hisz rég megirták azt már:

„Higyj, remélj, szeress hű szíved,
Csalódj is, mert csalódni kell!”

Ezek után én mégis azt merem állítani: „Ne higyj a szerelem ámitó szavának!”

Tapasztalatilag bebizonyult tény, hogy az ifju szerelmesek különféle bolondságok és borzadalmas experimentumok elkövetésére nagy hajlammal bírnak; mindazáltal tőlük e badarságokat nem lehet oly rossz néven venni, — legalább nézetem szerint — mint az éltük delén tullevő vén leányok és özvegyasszonyoktól, kik ez időpont alatt: nevetséges magukviselate által még a legkomolyabb embert is mosolyra indítják s felköltik maguk iránt a kevésbbé érdeklődő egyének figyelmét, szóval valóságos gunytárgyul szolgálnak a józan gondolkodásnak előtt:

No, de gondolom ideje lesz már rátérni arra, amit elmondani akarok.

Budapest egyik utcájában lakik özvegy Sz. Antónia kifőzőné, kit a vendégek határtalan bizalmuk jeléül egyszerűen „Toncsi néni”-nek neveznek. Ezt a Toncsi nénit a természet ép, egészséges, vidám kedélylyel áldotta meg. Korosnak épen nem mondható, csak 46 éves. Az tagadhatatlan, ezélt 30 évvel szeretetre méltó, ideális szöke angyal volt. Égszínké szemeivel, rokon-szenves esinos arczával, számtalan fiatal embernek lopta meg az álmat. — A száruvas idő elrepültével azonban éveinek száma

— 53 —

a tudó teljes mérvbeni működését körvonalozni — hallgatok róla! Örvendek, ha a darab előadása sikerült, ekkor lelkiismeretem nyugodt s ebben lelem legnagyobb jutalmamat.

Volt ama társulatnál hol én működtem mint kezdő sugó, egy igéző teremtés, gazdag ében fűrtökkel, ragyogó szemekkel; ajkai kiesinyek és pirosak, vonásai szelídek és esábitók valának. Mi tőrés tagadás én bizony beleszerettem. Egy napon nagyobb szabásu dráma meg; a hivek a szereptudással nincsenek tökéletesen tisztába, egyenkint zarándokolnak a sugólyukhoz, a férfiak hosszú cabanust, a nők csókot ígérve kegyes pártfogómat kérik. A többiek után hozzám jött ő is, mosolygott. . . edesebben mosolygott mint valaha, szemei ugy lángoltak, hogy alig birtam kiállani, vártam mikor ígér már ő is csókot. . . de fájdalom eszeágában sem volt. Ha tehát részesülni óhajták a csók élvezetében, rajtam volt a sor kérní. . .

Kérelmem ugy látszott elfogadtatásra talált, mert egy kaczer szemjatekkal értésemre adta beleegyezését és én e pillanatban oly kimondhatlan boldognak éreztem magamat!

Előadás végével teljes megelégedését nyilvánítá működésem iránt s meghívott másnapra magához betanulandó ujjabb szerepét elsugni; az ígértről szó sem lévén, gondolám magambau: no majd holnap!

Égsz éjjel nem jött szememre álom; ábrándoztam sokat, nagyon sokat, közben-közben a picziny hófehér kezekről, a szép mosolygó ajkáról s azokról a ragyogó szemekről, melyeknek gyujtótársa keblem legszentebb érzelmét felköltötték. Majd ismét feldulta keblemet csak képelete is annak, hogy az, kit lelmem esz erejéből szeretek, imádok, kinek lehellete szerelemittassá varázsolja körülöttem a léget, csupán a tettetés palástjába burkolva, intézné hozzám a megkezdetek továbbítására bátorító s buzdító szavait? Vagy talán csak azért szerettem meg, hogy hamarabb ismerkedjem meg a csalódások kinos gyötrelmeivel. Ily s ehhez hasonló gondolatok közt virrasztottam át az éjt.

Másnap a kitűzött órában szobaajtaja előtt megjelentem. Mielőtt a zárta tettem volna kezem, különös érzés fogott el, szívem